

Az Úrra figyelve élni

„Mert az Istennek igazsága jelentetik ki az evangéliumban hitből hitbe, miképpen meg van írva: Az igaz ember pedig hitből él.” (Róm 1,17).

Az a mód, ahogy Luther Márton a Bibliához viszonyult, segítette őt abban, hogy felfedezze az Ige valódi küldetését.

Luther Márton nem volt egy tökéletes ember. Ezt ő jól tudta. Életének sok árnyoldala volt, amit soha nem tagadott.

Megpecsételve

Luther életét már ifjú korától megpecsételte az Isten Igéje. Fiatal korától ismerte a Bibliát, legalább is nagy részét tudta kívülről. Persze a latin fordítást, a Vulgátát.

A szerzetesek buzgón tanulmányozták a Vulgátát. Ez volt a rendhez tartozók feladata. Buzgón olvasták, áhítattal hallgatták és serényen tanulmányozták a Bibliát.

Amikor Luther 1505-ben a kolostorba került, kapott egy Bibliát. Ez a saját tulajdona volt, és amikor doktorrá avatták, egy nyitott Bibliát adtak a kezébe, mely arra hívta fel a figyelmét, hogy szorgalmasan tanulmányozza, mert úgy tudja majd tanítani az egyetemistákat.

Meg lehet állapítani, hogy a Luther idejében, legalábbis a teológusok világában, a Biblia latin fordítása ismerős volt. Luthernek is már volt Biblia-ismerete ifjú korától kezdve, és egész részeket tudott kívülről a Bibliából.

Mégis, amikor felfedezte a Biblia igazi küldetését, vagyis az Ige fontosságát, ez nagy felfedezés volt Luther számára. Szerzetes társai inkább a zsolnárokat olvasták, és tanulmányozták. Luther is ezt tette, és csak azután tért rá a Római levélre. Ebben az időben fokozatosan vált ismeretessé az isteni igazságosság.

Már akkor rájöttek erre, amikor a zsolnárokat tanulmányozták. Észrevették, hogy a zsolnárok Krisztusra mutatnak, éppen úgy, mint az egész Ótestamentum.

Hadd álljon itt egy idézet: „Igen gyakran tapasztalom, hogy a Biblia szövege kemény magként jelentkezik, hiába próbálom a héját feltörni, ekkor a kősziklára (Krisztusra) vetem, és akkor megtalálom annak csodálatos voltát, a belsejébe, a mélyébe hatolok be.” (Dr. W.J. Kooiman: Luther és a Biblia, 3. kiadás 30 oldal). Így olvasta Luther a zsolnárokat és az egész Ószövetséget,

és ez figyelemre méltó dolog. A zsolnárok olvasása és tanulmányozása által az ember hite Krisztusra talál, és benne erősödik meg. Ez személyes hitté kell, hogy váljon az ember életében.

A Biblia kicsiben

Luther egész életében nagy buzgalommal olvasta, és tanulmányozta a zsolnárokat. A zsolnárok könyvére úgy tekintett, mint Isten közvetlen szavára. A gondok között a zsolnárok által vigasztalódott, és bennük találta meg a nehéz élethelyzetekből való szabadulást. A zsolnárokra

úgy tekintett, mint imádságokra, könyörgésekre és lelki énekekre, melyek üdvösségünkre valók. A zsolnárokban benne van a Biblia kicsiben. A Szent Lélek munkálkodott abban, hogy létrejöjjenek és összegyűjtessenek, hogy „akik nem tudják az egész Bibliát olvasni, azt ebben az egy könyvben teljesen és tisztán összefoglalva megtalálják. (U.o. 117.old). Ezért olvassák és éneklék oly nagy buzgalommal öreg nagyszüleink és eleink.

Isten igazságossága

A zsolnárokat olvasva és nagy figyelemmel tanulmányozva, fedezte fel Luther a reformáció nagy igazságát, mely mint egy fénysugár, tört be az életébe. Mégis, a nagy felfedezés akkor történt, amikor elkezdte a Római levelet tanulmányozni. Itt olvasta: „Mert az Istennek igazsága jelentetik ki az evangéliumban hitből hitbe, miképpen meg van írva: Az igaz ember hitből él.” (Róma 1,17).

Luther mindezt aggódva és nagy félelemmel pillantott az Isten igazságosságára. Am most rájött, hogy Isten igazságossága nem azt jelenti, hogy Isten egy bosszúálló Isten, még csak azt sem jelenti, hogy kénye kedve szerint osztogatja az elismerést, vagy a büntetést. Isten igazságossága egy megmentő igazságosság, mellyel Jézus által nekünk tulajdonítja mindazt, amit

Korlát református temploma

A Szeretennaptár 2020-as kiadása és a Református Újság a 2020-as évre már rendelhető szerkesztőségünk címén, változatlan áron.
076 74 Drahňov-Deregný 216,
Tel.: 056/6395396,
e-mail: ladislavcsoma@gmail.com.

A megrendeléseknek beérkezésük sorrendjében teszünk eleget.

Csoma László

Jézus tett a megigazulásunkért. A megigazult emberről van tehát szó, aki naponta tapasztalja, hogy Isten kegyelmes hozzá. Megmagyarázhatatlan öröm töltötte el Luther szívét, amikor erre rájött: „Úgy éreztem, mintha egészen újjászülettem volna és egy nyitott kapun beléptem magába a paradicsomba. Egyetlen szempillantás alatt az egész Biblia másképpen kezdett visszahangozni bennem, és mindent másképpen láttam. Most kezdtem már értékelni Isten igazságosságát úgy, mint az Ő szeretetét, mely sokkal nagyobb, mint az a harag, melyet előbb gondoltam róla. Ez az Ige igazi kapuvá vált Luther számára a paradicsomba.”

Megérintve

Luther mindvégig fontosnak tartotta, hogy az emberek személyesen értékeljék Isten szavát. Isten szava a szívünk mélyéig kell, hogy hatoljon, meg kell, hogy érintsen bennünket. Hogy ez megtörténjen, csodára van szükségünk. A Biblia Igéje Isten Szent Lelke által érintheti meg, ragadhatja meg a szívünket. A mi gondolatainkat, a mi véleményünket, a mi elképzelésünket Krisztus keresztye alatt le kell, hogy tegyük. Nem az a feladatunk, hogy mi, mint a Biblia olvasói megváltoztassuk a Bibliát, hanem a Biblia kell, hogy megváltoztasson bennünket. Aki olvassa, vagy hallgatja az Igét, az elkezd munkálkodni benne. Az igazi életünket Isten ujja írja a szívünkbe az Ige által. Isten Lelke hatalmasan, erősen elkezd munkálkodni bennünk az Ige által. Így értjük meg Isten akaratát, és mi belesimulunk az Ő akaratába.

Egyenként meg kell, hogy éljük azt, hogy Isten Igéje személyesen szól hozzánk. Így formálja az Ige testestől-lekestől az embert. „Ami a szarvasmarhának a legelő, a madárnak a fészek, a halnak a víz, az az Isten Igéje az ember lelkének.”(u.o.43. old). Ez hit által lesz a mienk.

A kereszty

Soha, senki nem tudja megmondani, hogy a Lélek tüze mikor érint meg bennünket. De Isten Szent Lelke hirdeti és írja be

a lelkünkbe az Igét. Így leszünk képesek megvívni a bűnnel és a Sátánnal szemben a harcainkat. A cél a Krisztus keresztye. „Minden jó a keresztyben és a kereszty alatt van elrejtve. Ezért mindent a kereszty alatt próbáljunk megérteni. Én, szegény, nyomorult teremtés, csakis Krisztusban, mint megfeszítettben értem meg a Szentírást. Mert Jézus az egyedüli jó, aki számít a mi megigazulásunknál. Ő a mi boldogságunk, a reményünk, dicsőségünk, erősségünk, bölcsességünk.” Az igazi teológia a kereszty teológiája, és a kereszty teológiája az Ige teológiája. „Isten lelke nem mond el mindent azért, hogy mi mindég tanítványok maradjunk. Ő folyton megmutat valamit még, folyton megismerttet velünk valamit még hogy izgalmunk, csodálkozásunk még nagyobb legyen.” (u.o. 55. old).

Igazán megérteni

Luther naponta új kincset fedezett fel a Bibliában. Egyre inkább rájött arra, hogy nem más, mint egy koldus és egy tanulatlan tanítvány. Két nappal a halála előtt 1546 február 16-án ezt írta: „Vergiliust, aki a maga költeményeiben a pásztorokról és parasztokról írt, csak az tudja megérteni, aki öt évig pásztorként és parasztként él. Cicerót sem érti meg az, aki nem lesz ötven évig politikus. A Szent Írásokat sem érti meg az, aki nem engedi, hogy száz évig irányítsák őt a próféták a gyülekezetben.” Ez volt Luther utolsó feljegyzése, lelki testamentuma. Ez nem jelent mást, mint azt, hogy szívünkkel, bensőnkkel kell megérteni az Igét. Bensőséges kapcsolatunk kell, hogy legyen Istennel, aki Igéje által tanít és kormányoz bennünket. Luther tudta, hogy csak koldusok vagyunk. De azt is tudta, hogy Isten kegyelmesen átölel bennünket, hogy vele legyünk örökké.

Hálával gondolunk Lutherre, tanításaira. Biztasson bennünket az ő lelete példaadása, hogy mi is komolyan, buzgón olvassuk, tanulmányozzuk a Bibliát és éljünk az Ige tanítása szerint, Jézusunkat követve.

Biharszentjános,

Csomay Árpád.

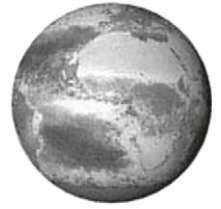
Karácsonyi könyvajánlat

Lapunk szerkesztőségében megrendelhető egyházi kiadványok:

Bibliák:		Saját kiadványaink:	
Újfordítású Biblia		Csomár Z.: A Csehszlovák államkeretbe kényszerített Magyar Református Egyház Húszéves Története	2,50
– standart méret 12x17 cm	11,-	Bogoly János: Templomaink	
– nagybetűs	16,50,-	– színes fénykép melléklettel	8,-
– nagybetűs családi méret	27,-	Pándy B.: Testvéri szó mindenkihez a Jehova Tanúiról (szlovák nyelven is)	2,-
Énekeskönyvek:		Jézushoz jöjjetek – imakönyv gyerekeknek és szülőknek színes képekkel	3,50
Nagybetűs énekeskönyv	5,-		
Közepes méretű énekeskönyv	4,50		
Kisméretű énekeskönyv	4,-		
Imakönyvek:			
Örömben és bánatban	3,90		
A Sionnak hegyén	1,50		
Sziksza: Keresztyén tanítások	5,5		

**Címünk: Református Lelkészi Hivatal
076 74 Drahnov 216**

VILÁGOLDAL

Hitről hívóknak

A HOLDRA SZÁLLÁS MÁSIK OLDALA - A NEMZETI TÁJÉKOZTATÁS MINIMUMAKÉNT EZT MA MÁR MINDENKINEK TUDNIA KELL!

„Rácsodálkozni erre a gyönyörű teremtett világra, s nem hinni Istenben – ez lehetetlen“

Holnap, 2019. július 21-én lesz éppen 50 éve, hogy NEIL AMSTRONG személyében a világtörténelemben először ember lépett a Holdra. Majd 20 perccel később BUZZ ALDRIN volt a második ember, aki könnyed, súlytalanságbeli pici lépésekkel, de valójában nagy ugrásokkal méregette és gyakorolta a holdjárás lehetőségeit, majd társával együtt kitértek földi útítársunk felszínén az USA nemzeti lobogóját. Közben, s ez után is történt még nagyon sok minden, ami nem csak tudományos szenzáció volt, hanem spirituális, lelki szenzáció is. Erről még ma sem esik szó, vagy nagyon kevés, mint ahogyan annak idején sem lehetett szinte semmit sem megtudnunk erről. A nemzeti tájékoztatás minimumaként, s a tudomány nagy eredményeként ezt a holdralépést ünneplő mai emlékezésekből az igazság, a tények másik része sem maradhat ki! Legalább ennyit mindenkinek tudnia kell, erről tájékoztatni a magyar újságírás nemzeti minimuma! (Forrás: huffpost.com; pro-medienmagazin.de; guideposts.com) Szemléirő: Dr. Békefy Lajos

Buzz Aldrin első Hold-közeli űrvacsora vétele az emberiség történetében

1969 július 21-ét jegyezték a naptárban, 2019. július 21-én, vasárnap - milyen stílusosan! - ötven éve (vajon a mai templomba járók, az igehirdetők gondolnak-e erre, szólnak-e egy szót is erről?), amikor **Buzz Aldrin** második emberként lépett a Hold felszínére. 20 perccel előtte az emberiség történetében először, és elsőként **Neil Armstrong** volt az, aki ezzel a manapság széltiben-hosszában idézett mondattal tette lábát ezüstarcú kísérőnk felszínére: „**Egy embernek ez ugyan kis lépés, de az emberiség számára hatalmas**

mas ugrás!”. Aldrin még az űrhajóból figyelte kollégája első lépéseit a Hold-poros felszínen, de mint az **USA Presbiteriánus/Református Egyházának** tagja és hű fia, az űrkabinban csendben elfogyasztotta a hálaadás és az emlékezés szent vacsoráját. Az űrhajósok minimális személyes poggyászt vihettek magukkal a „Sas” fedélzetére. Közte volt **kis ezüst űrvacsorai kelyhe, valamint a kenyér és a bor**. Előtte Aldrin kikérte presbiteriánus lelkészének a véleményét, aki elmondta neki: teológiai szempontból semmi kifogás sem merülhet fel az ilyen, speciális körülmények között megtartott űrvacsora vétel ellen. Az űrvacsora vétele előtt az asztronauta csendben elolvasta **János evangéliuma 15. fejezetéből** ezt a verset: „**Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki énbennem marad, és akiben én maradok, az sok gyümölcsöt terem, mert nélkülem semmit sem cselekedhetnek**” (15,5). Akkor és ott ő ezt az igeverset egy magával vitt kis lapocskáról olvasta fel. Aldrin a világtörténelem első Hold-beli űrvacsora vételéről egy évvel később, 1970. októberében számolt be a **Guideposts** című keresztyén magazinnak írt cikkében. Emlékirataiban arról is írt, hogy évtizedekkel később visszatekintve akkori űrvacsora vételére - erről nyilatkozott a **Huffington Post** online újságnak is -, ezt mai fejjel nem tenné meg. „Jóllehet

az akkori tapasztalat mérhetetlenül nagy jelentőséggel bírt számomra és másoknak is, de mégis csak keresztyén sákramentummal/szentséggel éltem. Márpedig az egész emberiség nevében szálltunk le a Holdra – keresztyének, zsidók, muszlimok, animisták, ateisták nevében. **Akkortájt minden esetre nem találtam alkalmasabb, megfelelőbb módot arra, hogy Istennek hálát adjak az Apollo-11 útjának rendkívüli jelentőségéért**”. Bizonyára Istentől való dolog volt, hogy azokban a rendkívüli pillanatokban így gondolkodott Buzz Aldrin. Hiszen Isten Alkotója a Földnek és a Holdnak, s az egy vérből teremtett emberiséget képviselték ők akkor ott az első űrexpedíció során. A fontos mégis csak az, amit az asztronauták java megfogalmazott: abban a történelmi pillanatban nem lehetett volna kihagyni, hogy ezt a nagy ugrást az emberiség életében ne így köszönte volna meg - **asztro-űrvacsorázásával, imájával**.

A másik oldal, a szovjetek hangja - a propaganda és a valóság hatalmas különbsége

Aki még egykori újságolvasóként, rádióhallgatóként olvassa ezeket a sorokat, s nézi a mai filmeket, melyek a tv-ben és más kommunikációs eszközökön felidéznek az emberiség akkori nagy ugrását,

emlékezhet arra, hogy mennyire a két világhatalom közötti öldöklő politikai versenyfutás hálójában vergődtek, szűrdtek meg, vagy éppen célzatosan fogalmazódtak meg azok a mondatok, amelyeket a szovjet sikerekről és a fanyalogva fogadott amerikai sikerekről hallhattunk, olvashattunk 50 éve. Harsogva szóltak a magyar médiumok is például arról, hogy a szovjet űrhajós, *Jurij Gagarin*, miután 1961-ben a világtörténelemben először repült a világűrben, visszatérése után kijelentette: „A világmindenségben jártam, de Istennel nem találkoztam“. Gagarin 108 percet töltött a Földön kívül. Mondata ugyan nem azt állította, hogy nincs Isten, hanem mindössze annyit, hogy e 108 perc alatt nem találkozott Vele, mintha valahol az űrben, de mégis a Föld közelében kellene legyen a trónja.

Ilyet Gagarin már csak azért sem mondott volna, mert - s erről sem szólt akkoriban a kommunista-ateista propaganda - **az első szovjet űrhajós bizony megkeresztelt ortodox keresztyén volt**, aki ismerősei, barátai, Családja körében szívesen beszélt keresztyén hitéről. Később *Valentin Petrov* generális, a Szovjet Légierő Akadémiájának professzora, Gagarin barátja emlékirataiban feljegyezte: „Ezt a csattanósan hangzó szöveget nem Gagarin találta ki, hanem a szovjet sajtó adta a szájába. Valójában ezt *Hruscsov* akkori, mindeható pártvezér, a Szovjetunió első embere mondta“. Az életrajzíró *Anton Pervusin* később ezt írta: „Ha Gagarinra emlékezünk, egészen más szavaknak kellene eszünkbe jutniuk. Ő ugyanis ezt mondta: „**Az űrhajós nem tud úgy a világűrben keringeni, hogy Isten ne lenne ott a fejében és a szívében**“. Ez az elhallgatott, de „örökre“ még sem agyonhallgatható igazság. Milyen különös, hogy az igazság ellenállhatatlanul hasonló módon fogalmazódott meg az amerikai és a szovjet űrhajós szájában! *De mint oly sokszor a történelemben, s az elmúlt 50 évben is oly sokszor és oly sok helyen, a propaganda eltekerte, a tömegtájékoztató, a sajtó, tv, rádió ilyen meghamisított módon tette közzé az információt.*

A Hold-utazások és a Bibliák közös története – az „Apollo Imaszövetség” és a Hold Biblia

1971-ben az Apollo-14 NASA-missziójának három asztronautája **tíz Bibliával indult a Holdra**. De milyen Bibliák voltak ezek? Mikrofilmre felvett Bibliákról volt szó, amiket a NASA készített elő. A

tízből a leszállóegységben nyolcat vitt magával *Edgar Mitchell* űrhajós, amit egy kis zacskóban helyeztek el. Mindegyik mikro-Biblia bélyegméretű volt, borítójukon mikroszkopikus méretben ezzel a felirattal: „Holy Bible” – Szent Biblia.

Valamennyi mikro-Biblia 1245 oldalon a King-James féle bibliafordítás szövegét tartalmazta. Az **űrhajós Biblia vagy a Hold-Biblia** ötletével az **Apollo Imaszövetség** nevű szervezet állt elő akkortájt. Ez hívő embereknek volt a szerveződése, akik a világűr-misszióért folyamatosan imádkoztak. Ők javasolták a mikro-Biblia felvitelét az űrhajókra is.

Az Apollo-apostolok – például John Glenn, a „világűr nagy imádkozója”

A Hold-Bibliák történetéről 2013-ban *Carol Mersch* író és üzletasszony **Apollo-apostolok** címen nagy sikerű könyvet írt. Kapcsolatai révén több milliárd dollárt kasszírozott be, mert mégis csak Amerikában született az ötlet, s ott sincs olyan Biblia, amihez valamilyen emberi érdek ne fűződne. Volt olyan Hold-Biblia, ami 2012-ben 56 000 dollárért kelt el.

Viszont ha túllépünk az ilyen sajátos „amerikanizmusokon”, túl a bizniszen valóban megpillanthatjuk az asztronau-

ták többségénél azt a hitet, ami lenyűgözve csodálta a Hold-expedíciók vagy a Föld körüli keringések során gyönyörű teremtett világunkat. Ilyen volt **John Glenn** is, aki 2016. decemberének elején 95 évesen hunyt el. Ő a világűr nagy imádkozója volt. Így lett sok-sok amerikai példaképévé. Ő volt az első amerikai, aki háromszor körbekerítette a Földet a „*Friendship 7*” (=Barátság-7) nevű űrhajóban 1962-ben. 1998-ban, 77 évesen még egy világűrutazás részese volt. Így ő lett a legidősebb ember, aki a világűrbe „kihajózott”. Glenn hívő ember volt. 1998-ban ezt nyilatkozta: „**Rácsodálkoznunk ere a gyönyörű teremtett világra, s nem hinni Istenben – ez lehetetlen**”. Ő ugyancsak az USA Presbiteriánus/Református Egyházának tagjaként elmondta: **a világűr-utazásnak szinte minden szabad pillanatában imádkozott.**

A csúcspannolás csúcspontja mégis csak ez: Jézus a Földön

Érdekes a világmindenség hatása az asztronautákra. Például **James Irwin**, amikor az Apollo-15-ön eljutott a Holdra, visszatérése után egész életét Istennek szentelte. Megalakította a „Csúcspannolás Alapítvány” nevű missziói társaságát. Ő fogalmazott így újra meg újra: „**Az mindennél fontosabb, hogy Jézus ezen a Földön járt. Sokkal fontosabb, mint hogy az ember a Holdon jár**”. Nem semmit fogalmazott meg ezzel a veterán asztronauta...

Jó, hogy Aldrin, Glenn, Irwin és mások látván láttak és hallván hallottak, s hogy elkísérte őket úrutjukra a hit, az imádság, az ezüst úrvacsorai kehely, a Biblia. Leginkább Az, Akit ezredével ezelőtt Jób lelki úrutazásában így énekelt meg, válaszolva az istenyűlölők, az őt istentagadásra noszogatók gúnybeszédére, s a későbbi korok hazudozó bértollnokainak, propagandistáinak a leleplezésére: „*Ha Ő parancsol a napnak, nem ragyog fel, és pecséttel zárja le a csillagokat. Egy maga feszítette ki az eget, lépdel a tenger hullámhegyein. Ő alkotta a Nagy Medvét, és a Kaszáscsillagot, a Fiastyúkot és a Dél csillagait. Hatalmas dolgokat művel kikutathatatlanul, csodás dolgokat megszámlálhatatlanul*” (Jób 9,7-10). Nagyságáról énekelt Dávid és énekel minden lélek, akinek hite látóvá lett – a Holdra lépők között és a Földön járóknál... **S az is jó, és felettébb szükséges is, hogy nemzeti közismereti minimumként 50 évvel az emberiség nagy ugrása után ezekről a dolgokról is olvashatnak, olvassanak a „magyar emberek” is...**

GYÜLEKEZETEINK életéből

„Ím, bėjöttünk nagy örömmel” Megújult az újlóti református templombelső

Nagy örömmel és hálaadással léptük át Isten hajlékát az ünnepi istentiszteletre, melyet hat hónap felújítás után 2019. szeptember 29-én tartottunk.

Immár 137 éve fenntartják, gondozzák, újítják, ápolják a templomot az építők utódai. Köszönettel a támogatásnak idén sok és nagy munkálatok vártak az újlóti gyülekezetre.

Sándor Veronika, helyi lelkész a következő igeversek alapján hirdette Isten Igéjét: „*Lelkünk az Urat várja, ő a mi segítségünk és pajzsunk. Benne van szívünk öröme, mert szent nevében bízunk. Maradjon velünk, Uram, szereteted, mert mi is benned reménykedünk!*” (Zsolt. 33:20-22)

Hitvallást tett arról, miszerint Isten hatalmas segítség és pajzs tud lenni a Benne hívők számára, mindazoknak, akik Őt hívják segítségül. Ugyanakkor kérte az Urat, hogy amiként a templom-építőkkel, úgy a mostani gyülekezettel is éreztesse végtelen szeretetét.

Hálát adtunk Istennek a lehetőségért, ugyanakkor azért is, hogy elhívott szolgálóként jónak látta, hogy részt vegyünk a teljes templombelső felújításában.

Hálát adtunk a templomépítő elődökért is, akik 1882-ben mindössze fél év alatt felépítették, és berendezték a templomot. Március 19-én letették a templom alapkövét, május 7-re már állt a torony is, és szeptember 3-án megtartották a hálaadó istentiszteletet. Ennyi év távlatából is összetartásra int minket ez a hozzáállás, megmutatva, hogy a hit és az akarat kéz a kézben miként tud célba jutni. Ha engedjük, hogy Isten megmunkálja a talajt, hogy előkészítse az emberi szívet, a mustármagnyi hit hegyeket tud megmozdítani.

„Az egész gyülekezet, mint egy nagy család munkálkodott az Úr házán, hogy rendeltetésének át lehessen adni.”

Hálát adtunk azokért, akik féltve őrzik Isten hajlékát, azokért, akik ragaszkodnak hozzá. Hálát adtunk azokért, akik imádságos lelkülettel hordozzák a

szolgáltatokat és a szolgálattelvéket. Hálát adunk azokért, akik jelenlétükkel gazdagítják együttléteinket, alkalmainkat. S hálásak vagyunk azokért is, akik cselekednek, szolgálnak, tesznek azért, hogy az Isten hajléka ápolva legyen.

Fennállva, egy néma perccel emlékeztünk mindazokra, akik felépítették, s végül a 137 esztendő alatt újították, gondozták Isten házát, de a mostani felújítást nem élhették meg... Isten tegye áldottá emlékküket!

Az emlékezést különlegessé tettük azal is, hogy vizualizáltuk az elmúlt hat hónap munkálatait. Kivétítő segítségével fényképeken át megtekintettük a templombelső teljes felújítását. A fényképek megtekintése alatt pedig zeneműveket hallgattunk, s közben emlékeztünk, hogy honnan hova jutottunk.

Így emlékeztünk vissza arra is, hogy böjtfő vasárnap, március 10-én tartottuk az utolsó istentiszteletünket a templomban a teljes templombelső felújítása előtt. Kezdetét vette a falak injektálása. Picit fájó szívvel tartottuk az istentiszteletet, szívünkben kicsit búcsúztunk is, hiszen tudtuk, az eddig megszokott isteni hajlék másként fog kinézni, új köntöst vesz magára, veszíteni fog eddigi külleméből. Ugyanakkor ha a megújulásra gondoltunk, ami már nagyon is szükségszerű volt, öröm is költözött a szívünkbe.

A falak a talajból szívták magukba a vizet. Ennek elhárítására 2016-ban nedvességelvezetőt helyeztünk a templomba, ami ugyan szívta a nedvességet a falakból, de látványosan nem segített semmit. Ezt követően, 2017-ben a templom fala mellett kívülről leástunk az alapokig, ezzel is segítve a falak vízelvezetését. Vízelvezető fóliát tettünk le szigeteléseként és durva kövel beszórtuk azt. A kavicságy ellenére a nedvesség nem csökkent a falakból.

2018-ban pályázat volt benyújtva a falak injektálására, amit 2019-ben még egyszer megerősítettünk. A pozitív elbí-

rálást követően, előkészületként, gyülekezetünk tagjai kihordtak minden mozgatható elemet a templomból, így pl. az énektáblát, padszivacsokat, faliújságot, énekeskönyveket, terítőket, kispadokat,

vázákat, énekszámokat... A többi elemet próbáltuk megvédeni, vagyis letakartuk az emléktáblákat, lefóliáztuk a szószéket, a karzatokat... A padokat összehúztuk.

A munkálatokat az időjárás is könnyítette, mivel hosszú időn át sütött a nap ezért az injektálás után gyorsabban száradtak a falak. Legyen hála érte Istennek!

Az építkezési vállalat a következő munkákat végezte el: a templom falairól eltávolította a vakolatot, vagyis azt leverte és a törmelékeket elhordta. Előkészítette az injektálást, vagyis arazonként lyukakat fűrt a falba, olykor kőbe olykor

téglába. Miután belenyomták az injektáló anyagot a lyukakba, türelmesen vártuk, amíg a falak teljesen kiszáradtak. Utána szanaló vakolatot húztak a falakra.

A munkálatok alatt utolért minket a húsvéti ünnepkör. Az alkalmak megünneplésére a gyülekezet dísztermében került sor. Ott adtunk hálát szívünkben Isten értünk hozott áldozatáért. Megtapasztaltuk, milyen körülállni a kegyelem asztalát a díszteremben. Érezhető volt az Isten jelenvaló drága szeretete, hogy milyen kegyelmes és mennyire nem szűkölködik, amikor szeretetének kiáradását hinti ránk, s megfürösztli lelkünket irgalmában, ami nem köthető helyhez. Mégis nagyon vártuk, hogy Isten hajléka újra megnyíljon az Őt dicsőítő népe előtt.

Májusban megtörtént az injektálás elszámolása a támogatásból, amit a Magyar Kormány a Bethlen Gábor Alap által nyújtott a Szlovákiai Református Keresztény Egyháznak. Be lett nyújtva az elszámolás a Zsinatra, vagyis számlakivonat, árajánlatok, jegyzőkönyv, költségvetés, számla, elvégzett munkálatok jegyzéke, szállítólevél, nyilatkozat a munkák elvégzéséről, tulajdonlap, fotódokumentáció, és több oldalas tartalmi beszámoló leadása... Köztük vannak dokumentumok, amiket két nyelven kellett benyújtani, ahogyan a júliusi elszámoláskor is, mivel egy beruházásról kétszer kell elszámolni. Az egyik elszámolást a beruházást követően kell megírni; a másik elszámolás a pénzüsszegek számlaszámról történő befutás és kifutás mellékletével történik, ám nem csak a pénzüsszegekről szól. S természetesen ott van a legelső beszámoló, maga a pályázat megírása. Ugyanakkor októberben további feltételeknek megfelelően újabb elszámolást kellett készíteni, eddig nem kért oldaláról kellett írni a beruházás leírásáról. Rengeteg munka, rengeteg idő, s nem kis aggodalom is társul egy-egy pályázat meg-

írásához, elszámolásához. Nem hiába vannak pályázatíró irodák, s szabadúszó pályázatírók is.

Ahogyan az lenni szokott, a nagy munkálatok nem várt munkákat is szülnék... Gondok, amiket meg kell oldani, s van, hogy több órás tárgyalások keretében. Több injektáló anyagra volt szükség mint ahogyan azt a felmérésnél megbecsülték, mivel templomunk fala nem mindenhol téglából van, ezért kőbe is kellett fecskendezni az injektáló anyagot. Nem utolsó sorban, nem számoltunk az azal sem, hogy elhúzva a padokat a vizes templomfalak mellől, a gerendák és deszkák is magukba szívták a nedvességet, aminek következtében megindult a korhadás és penészesedés. Ezeket ki kellett cserélni.

Gyűjtést hirdelve tovább tudtuk folytatni a ránk váró munkálatokat, amiért szintén köszönetet mondunk mindazoknak, akiknek nyitott volt a szíve és támogatta felújításainkat. Köszönjük gyülekezeti tagjainknak, köszönjük az Újlótról elszármazó reformátusoknak, s nem utolsó sorban az újlóti szlovák katolikus testvéreknek is, ahogyan mindenki másnak is, akik hozzájárultak kiadásainkhoz.

Mivel a vállalkozó cég számunkra magas összegért tudta felvállalni a templomfalak festését, így külön köszönet van gyülekezeti tagjaink szívében azon presbiterünk iránt, aki felajánlva szorgalmát felkínálta, hogy kimeszeli a falakat. Gyülekezetünk javát szolgálva sokat spórolhattunk ezáltal.

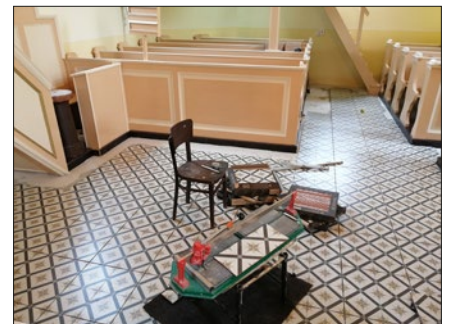
Templomfelújítási munkálataink tovább folytatódtak. A padok alatti templomtalaj téglából, kőből volt lerakva, így télen a fűtés által kapott hőt nehéz volt megtartani, ezért poliészterrel leszigeteltük és új borítást kapott a talaj. A szigetelést követően vízálló réteget furnérlemezzel fedtük le a talajt. Ez idő alatt a padok „körbevándorolták” a templombelsőt. Picit ijesztő volt a látvány, s szün-

telenül arra gondoltunk, bár már „visszakaphatnánk” a templomot és újra ott tarthatnánk alkalmainkat. Ekkor újult meg a mózes-szék is. Egykor, mint minden mózes-széknek, az újlótinak is volt ajtaja, mivel a helye erősen látható volt. Valamikor ez lekerült onnan, de előttünk rejtélyes oknál fogva nem lett visszatéve. Az idő múlásával feledésbe merült, hogy kik, mikor és miért vették le... Pedig feladata van a mózes-szék előtti ajtóknak is.

Ezeket a munkálatokat követően újra festés következett. Az egész bútorzatot újrafestettük. Új színt kapott a pad, s új köntöst öltött magára a karzat, a szószék és a mózes-szék is. Brigádot hirdelve a templombelső bútorzatának lefestésére 24-en jöttek el, ami szintén hozzásegített gyülekezetünk kiadásainak csökkentéséhez.

A szeptemberi hónap megkezdte a templombelső felújításának utolsó munkálatát. A templom „folyosói része” valamint a szószék előtti teljes rész új talajcsempét kapott. Ez mindnyájunk számára emlékezetes marad. A már meglévő csempe rendkívüli rossz állapotban volt, repedezettek és töredezetek voltak, s a fuga hiányában egyre nehezebb volt annak takarítása is. Minél többször volt takarítva, annál több kosz, földpor jött ki a csempék közül. Mivel nem műemlékről és nem történelmi kövekről volt szó, a régi, rossz állapotban levő öreg csempét

egy új talajcsempe takarja, melyen csillog van. Tudva levő, hogy maga a csillog reformátusságunk egyik szimbóluma. Egykor a betlehemi csillog vezette a bölcséket Jézushoz, ezért a templomtornyon levő csillog szimbolizálja az útmutatást Istenhez. A csillog jelzi, hogy szükségünk

A belső bútorzat festői (önerőből festették, a gyülekezet tagjai)

van egy szerető Istenre. Ugyanakkor az is említésre méltó, hogy az új talajcsempe csillaga nyolcágú, amiről a Kálvin-csillag juthat az eszünkbe, mivel az szintén nyolcágú.

A teljes templombelső felújítás nagy-takarítással ért véget, s azzal, hogy minden a helyére kerüljön.

Az összes munkálatról, injektálásról, meszelésről, talajcseréről, a belső bútorzat lefestéséről, csempézésről összesen 383 fénykép készült. Ennyi fényképet kellett átnézni ahhoz, hogy egy különálló eseménynaptáron 95 darab fotóval legyenek összegezve a munkálatok. 383 fényképet kellett átnézni ahhoz, hogy hálaadó istentiszteletünkön diavetítéssel 69 fotóval emlékezhessünk vissza a megújulásra. Ennyi fényképet kellett átnézni ahhoz, hogy a kívánt követelményeknek

megfelelve benyújtásra kerüljön 10 db fénykép a pályázat elszámolásához. Ennyi fényképet kellett átnézni ahhoz, hogy e jelen sorok olvasója mellékelve láthassa is azt, amiről tudósítást kap.

Reménységünk szerint az építkezési cég által elvégzett munkák hosszú időre védik a templom falait a vizesedéstől.

Köszönetet mondunk a támogatókért, a szolgálattevőkért, s ahogyan az a

bevezetőben olvasható volt, hálát adunk, adunk sokakért. Így bízunk és reménykedünk abban is, hogy hálásak azoknak is a szívük, akik részesei lehetnek a döntéshozataloknak, érezvén a megtiszteltetést és a döntések felelősségét.

Kívánom, hogy a felújítás szüntelenül Isten iránti hála indítsa közösségünket. Munkálkodjon bennünk Isten Szentlelke, hogy a megújult falak között, az új templombelsőben is Isten neve dicsőítések, és Őt magasztaljuk amikor vigasztal, felemel, és erőt ad, amikor kiárasztja ránk kegyelmét és gyakorolja rajtunk megbocsátását, amikor érezteti szeretetét és szava által szól hozzánk.

Legyen mind a lelki épülésért, mind a külső építésért egyedül Istené a dicsőség!

Sándor Veronika

Vendégiskolák a Vajáni Református Egyházi Alapiskolában

A Vajáni Református Egyházi Alapiskola élete folyásának egyik fontos részévé vált a vendégiskolák fogadása, és megismerése, illetve azokkal való kapcsolatnak a megteremtése és kialakítása, a Hartártalanul! program keretén belül.

meg az iskola életét. Majd ez után a vendégiskolák diákjai csoportokra lettek osztva, és egy-egy rendhagyó tanítási órán vettek rész iskolánk diákjaival együtt. Addig a kísérő tanárok iskolánk tanárainal ismerkedtek. A rendhagyó órák különfélék voltak. Volt hely, ahol a hitoktató lelkészeink tartottak rendhagyó hittanórát, melyen ismerkedős játékokat játszottak, illetve éneket tanultak. Volt olyan csoport a vendégiskolák diákjaiból, akik tanítási órákon is részt vehettek, beleértve abba, hogy mit is tanulnak diákjaink iskolánkon. Sportolásra is adódott lehetőség, volt olyan csoport, főleg a fiúk, akik megmérkőztették magukat futballban iskolánk csapatával.

Ez az együttlét közös ebéddel zárult. A vendégiskolák élményben gazdag napot élhettek át, amelyért a mi Istenünknek adhatunk hálát.

Reménykedünk benne, hogy még to-

vábbi iskolák látogatnak meg bennünket, és jó élményekkel gazdagodva viszik tovább iskolánk, a Vajáni Református Egyházi Alapiskola jó hírét.

Egri Gergő

Így volt ez 2019. október 14-én és 2019. október 21-én, amikor is négy vendégiskola látogatta meg az iskolánkat Magyarországról, a Balaton mellől. Először a Törökkoppányi és Látrányi általános iskola tanulói és kísérő tanárai látogatták meg az iskolát, másodízben pedig a Balatonföldvári és Ádándi általános iskola diákjai és kísérő tanárai. Mindkét alkalom az egymás iskoláival való megismerkedéssel kezdődött, ahol is mindegyik iskola egy-egy diákja ismertette az iskoláját, valamint kisfilmeket keresztül mutatták

Jubilánsok köszöntése

2019. 10. 27-én volt megtartva Ladmócon, a református templomban a jubilánsok köszöntése. Idén 17 gyülekezeti tag ünnepelhetett kerek évfordulót, 50,60,70 és 80 évet.

Nt. Spisák István lelkipásztor nagy szeretettel köszöntötte

az egybegyűlteket. Isten igéje ezen a napon a Zsoltárok könyve 31. részének 16. verse volt „Életem ideje kezében van.”

Az igehirdetés után került sor a jókívánságok átadására.

A gyülekezet énekkara előadásában, Spisák Mária vezetésével, három éneket hallgathattunk meg. Az Ároni Áldást mindnyájan közösen énekeljük.

Ezután József Attila - Születésnapodra című verse következett Vida Boglárka, gimnáziumi tanuló előadásában.

A köszöntések után a lelkipásztor, hitves társával együtt emléklapot és ajándékot adott az ünnepelteknek.

Az ajándékok átvétele után Bárány István köszöntötte meg a jubilánsok nevében, hogy ez az alkalom megvalósulhatott.

Az ünnepi istentisztelet végén a jubilánsok családtagjaikkal és a gyülekezet jelenlévő tagjaival együtt Úrvacsoráztak.

Én, személy szerint, nagyon fontosnak tartom, hogy az évfordulókat közösen megünnepeljük, és együtt tudjunk

örülni az örülőkkel. Igaz, ez volt az első ilyen alkalom a gyülekezetben, de remélem, Isten segítségével még több meg tud majd valósulni a közel-és távoli jövőben.

Vida Boglárka

146 év után ismét van református oktatási intézmény Kassán – Átadták az egyházközség új óvodáját

Ünnepi istentiszteleten adott hálát Istennek a kassai magyar gyülekezet az elkészült, kétosztályos óvodájáért. A gyülekezet a 2017. júniusi egyházközségi közgyűlés döntése alapján kapcsolódott be a magyar kormány Kárpát-medencei Óvodafejlesztési Programjába. Az egy évvel később az erre a célra a belvárosban vásárolt, majd átalakított épületet 2019. október 20-án szalagátvágással adták át rendeltetésének. A tervek szerint a 38 gyermek nevelésére alkalmas óvoda a következő év szeptemberében kezdi meg működését.

„Adjatok hálát az Úrnak, mert jó, mert örökké tart szeretete”. A 136. zsoltár szavaival köszöntötte a református templomban megjelenteket Orémus Zoltán, az Abúj-tornai egyházmegye esperese, a Kassai Magyar Református Egyházközség lelkipásztora.

Az alkalmon tiszteletét tette Fazekas László püspök, Fekete Vince főgondnok, Géresi Róbert püspökhelyettes, Porubán Ferenc főgondnok-helyettes. Magyarország Kormánya részéről Czibalmosné Molnár Éva, a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága Felvidékért felelős főosztályvezetője, Gris Emese Diána, Magyarország Kassai Főkonzulátusának konzulja, Furik Csaba, az MKP Kassa megyei képviselője és Jakab Elemér, a Most-Híd kerületi elnöke, Édes Enikő, az Egyetemes Egyház Közoktatási Tanácsának elnöke, Ibos Henrietta, a Református Diakónia elnöke, a kassai oktatási intézmények igazgatói, valamint a parciumi érdmihályfalvi református testvérgyülekezet küldöttsége.

Az istentiszteleten Fazekas László püspök Júdás levelének 17-21 versei alapján az utolsó időkben támadó csúfolódókról, a szakadásokat támasztó, testi emberekről szólt. „Olyan jó kimondani, hogy mi győzedelmes egyház vagyunk” – jelentette ki beszéde elején, majd arra kereste a választ, hogy miből is fakad ez a megállapítás. „Hitünk ezt diktálja. Isten már a paradicsomban kijelentette azt, hogy az asszonytól született mag a kígyó fejére tapos. Ami azt jelenti, jön majd valaki, aki legyőzi a kísértőt, a gonoszt, a bomlasztót, a sátánt, a halált. Isten ezt az ígéretét Jézus Krisztusban beteljesítette: győzött a halál, a gonoszság hatalmasságai fölött. Ezért mi győzedelmes egyház vagyunk” – összegezte a püspök. Rámutatott azonban arra is, hogy vannak nehézségek és feladatok. Júdás levelének néhány sora figyelmeztetésként hangzik, amelyben próbálja megfogalmazni mindazt, ami van, amit tapasztalt, s próbálja megvédeni a gyülekezetet attól a rontástól, ami ott volt az életükben.

A püspök beszélt arról is, hogy a Kárpát-medencei magyarság kimondhatatlan nagy lehetőséget kapott Istentől a magyar kormány által. „Ez egy olyan hosszan tartó lélegzetvételnyi idő a számunkra, amelyben meg tudunk erősödni és át tudjuk gondolni terveinket és céljainkat. Az óvodaprogram kapcsán új lehetőségek nyíltak meg az egyházunk előtt, s ebbe kapcsolódott be a kassai magyar református gyülekezet is” – hangsúlyozta Fazekas László, majd utalt arra, hogy a program keretében az idén ez már a hetedik bölcsőde- és óvodai átadási ünnepség. Megemlítette, hogy előző nap egy új iskolaépületet adtak át Alis-tálon. „Ezek kilépések a mi kis Jeruzsálemünkéből. Az óvodák által a nagyobb térre - képletesen szólva Júdea-ba – a gyerekeken át a szülők felé, és még tovább, ha Isten lehetőséget ad rá nekünk. Tudom, nagyon sokan kételkednek abban, hogy ez-e az egyháznak az igazi útja. A válaszom: Igen. Isten most ezt adta. S nekünk ezt meg kellett ragadni. Nemcsak ezt, hanem azt is, ami lehetőség még jön. Misszió ez a javából. Tanúságtétel az élő Krisztusról, arról, aki elhív és szolgálatba állít” – summázta a feladatokat és az arra való megbízatást a püspök.

Örömmel mondta el, hogy a gyülekezetében, Komáromban, ahol szintén felépült egy református óvoda és bölcsőde, szeptembertől 54 gyermek látogaja. A gyermekek az étterem előtt sorban állva „Áldást, békességet” kívánnak és olyan jó hallani, amikor leülve evés előtt és után imádkoznak, sőt lefekvéskor is. „Ez megédesíti az ember szívét. Kimondhatatlan boldog érzés bemenni az óvodába, s tudni, hogy ez a miénk. Az ilyen szolgálatot csak az a közösség tudja végezni, ahol szeretet van. Mert az egyház élete nem önmagáért van, hanem másokért. Azokért, akik még nem ismerték meg a Krisztust. Mindannyiunknak ez kell, hogy legyen a célja, életének mozgató ereje és reménysége. Azért vagyok itt Kassán, mert nagyon sok ember van, aki még nem hisz. S nekünk pedig világítani kell: templomainkkal, épületeinkkel, a közöttünk lévő jó renddel, az óvodáinkkal, iskoláinkkal. Olyan ígét kell csöpögtetni a gyermekek és a fiatalok szívébe, amelyre építhetik az életüket, és ami meg tudja őket tartani a nagy nehézségek, a feladatok megoldása közepette is.

Nekünk össze kell dolgozni a társadalmi élet azon képviselőivel, akikben megvan a jó szándék arra, hogy ezen az úton kell vezetni a reánk bízottakat. És ha ezt akarjuk, akkor azt mondja Júdás: épüljetez szentséges hitetekben, és tartsátok meg magatokat a szeretetben. Istennek ebben a szeretetében kell, hogy végbe menjenek ezek a dolgok. S ezért hálás a mi szívünk, Magyarország Kormányának, és mindazoknak, akik az iskoláink, óvodáink beindításában, felépítésében, javításokban, berendezésekben segítettek” – hangsúlyozta Fazekas László püspök.

Ebből az alkalmából a parciumi érdmihályfalvi református gyülekezet küldöttsége énekben és versben köszöntötte a kassai testvérgyülekezetet. Először a Musica Sacra kamarakórus, majd a presbitérium és az Aranykapu napközis református óvoda üdvözlét Kovács Zoltán főgondnok tolmácsolta Reményik Sándor versén keresztül.

Orémus Zoltán esperes, a gyülekezet lelkipásztora az óvodaprogramba való bekapcsolódásról szóló beszámolója elején a Márk evangéliuma 10 fejezete alapján arról beszélt, hogy Jézus kérte a tanítványait, engedjék hozzá jönni a gyermekeket és ne akadályozzák meg őket ebben, mert ilyeneké a mennyek országa. „Nem tudom hány édesanya hozta oda a gyermekét, de valószínűleg többen is velük együtt mentek Jézushoz, aki megáldotta őket. Örülünk, hogy ma a templomunkon, a parókiánkon, a gyülekezeti termünkön kívül van egy új hely Kassán, ahová odaengedhetjük a gyermekeket Jézushoz” – mondta az esperes, hozzátéve: szeretnénk, ha az óvoda épületén belül rájuk is tenné a kezét Jézus és megáldaná őket. Ez volt a célja az eddigi munkánknak, hogy majd ha elindul az óvodai oktatás, rátegye a kezét a gyermekekre, s megáldja őket, s rajtuk keresztül a szülőket is.

Majd néhány szóval felvázolta az óvoda indulását egészen a munka elvégzéséig, a mai átadás napjáig. Elmondta, hogy a Kassai Magyar Református Egyházközség presbitériuma 2017. június 7-én megtartott gyűlésén döntött az óvodaprogram keretében a magyar református óvoda létrehozásáról. Az egyházközség az óvoda megalapítását június 25-én szavazta meg. Ezt követte a kétcsoportos óvoda számára a megfelelő épület kiválasztása, amelyet 425 ezer euróért vásároltak meg a belvárosban lévő, a református parókiától és templomtól nem messze lévő Tajovszky utcában. Több mint 16 ezer euróért készült el az átépítési terv, amelynek alapján alakították ki a korábban irodai célokat szolgáló épületet 38 gyermek számára alkalmas óvodává. A munkálatok az elmúlt év novemberében kezdődtek el, de nem tervezett probléma miatt október közepéig eltartott. Az átépítés költsége 202 ezer euróra emelkedett. „146 év után ismét van oktatói intézménye a kassai gyülekezetnek. Történelmi pillanat ez a mai. Szeretnénk, ha 2020 szeptemberében már nevető, játszó, örvendező gyermekek lennének a falai között” – mondta Orémus Zoltán esperes, kassai lelkipásztor.

Czimbalmosné Molnár Éva a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága Felvidékért felelős főosztályvezetője emlékeztetett arra, hogy a magyar kormány az elmúlt években azon dolgozott, hogy reménységet, hitet megerősítve saját erőforrásaival segítse a külföldi magyar közösségeket, köztük a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház által megáldott tervek megvalósulását. Több nagyobb összegű támogatási csomagról döntött, melynek kiemelt kedvezményezettjei voltak a református egyház külföldi közösségei, akiknek nemzetünket megtartó, egyesítő munkája ma is legfontosabb biztosítéka a magyarság megmaradásának határon innen és túl. Hozzátette: ha megőrizzük templomainkat és iskoláinkat, akkor minden esély meglesz arra, hogy a magyar közösségek újra gyarapodjanak a Kárpát-medencében. Szlovákiában 135 önkormányzati és

30 egyházi oktatási intézménynek nyújt támogatást a Kárpát-medencei Óvoda- és Bölcsődefejlesztési program keretében a magyar kormány, amelyből 24 a református egyházé, ahol közel nyolcszáz gyermek számára biztosított az óvodai és bölcsődei hely. A továbbiak átadására a 2020-as évben kerül sor – mondta Czimbalmosné. Hangsúlyozta azt is, hogy a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház egyik kiemelt partnere a magyar kormánynak, amely Trianon óta legnagyobb rendszeresintű programját indította el a Kárpát-medencében. Orbán Viktor korábbi beszédét felidézve kiemelte: „A keresztyén ember tudja, bármilyen támogatást vagy segítséget kap, az mindig adomány. Nem azért kapja, mert kiharcolta, vagy mert megsajnálta, hanem azért és csak azért kapja, hogy szolgáljon”.

A köszöntő beszédek utána gyülekezet közösen vonult át a Tajovský utcában vásárolt épülethez.

Orémus Zoltán esperes, Fazekas László püspök és Czimbalmosné Molnár Éva, a Miniszterelnökség fősztályvezetője szalagátvágással átadta az óvoda épületét. Ezt követően az érdeklők megtekintették a két osztályos, harmincnyolc gyermek számára tervezett óvodát.

Szöveg: *Iski Ibolya*, Kép: *Szarvas László / reformata.sk*

Öt kérdés – öt válasz

Életüket, munkájukat, szabad óráikat szentelik oda Istennek, a református egyháznak és gyülekezetüknek – rovatunkban hétről hétre lelkipásztorokat, gondnokokat és presbitereket mutatunk be. Fábián Tiborral, a Bihar megyei Nagyszántó lelkipásztorával beszélgettünk.

Újságíróként, íróként is ismerik önt, aki rendszeresen publikál novellákat, történeteket a gyermekkoráról is. Családi öröksége a lelkészi hivatás?

Nem, kicsit sem az. Egyszerű földműves emberek voltak a felmenőim. Ami persze a legtöbb esetben az első generációs értelmiséginek okozhat nehézségeket a mindennapokban, hiszen nincs aki felkészítse annak buktatóira. Másfelől azonban drága örökségemként tartom számon nagyszüleim és szüleim életét, amely egybekapcsolódott az enyémmel és a testvéreimével. Talán akkor voltam a leggondtalanabb, amikor anyai nagytámmal a magyarországi szőlőhegyre mentünk dolgozni. Mai rohanásaink közepette hihetetlen belegondolni, milyen nyugalmas volt az az életmód.

Az írás önnek kikapcsolódás, vagy inkább második munkakörként tekint rá?

Az újságírás gyerekkoromtól vonzott. Az első, két oldalas újságomat még elemistaként „szerkesztettem”. Grafit ceruzával írtam a cikkeket, rajzoltam a fejleceket, a képeket. Később válaszút elé érkeztem: sajtó vagy teológia? Az előbbi jobban vonzott. Újságíróként tanultam, kipróbáltam magam a világi írott sajtóban és rádióban, majd Isten összevonta számomra e kettőt: egyházi rádióhoz, majd laphoz kerültem és a teológiát is elvégeztem. Parókus lelkészként is sok le-

hetőség megtalál. Nagyon szerettem a Magyar Nemzetnek és a Magyar Időknek publikálni. A Karc FM-en romániai politikai hírháttérrel voltam jelen. Talán sejteti már, mindig is jobban érdekelt a világi sajtó nyitottsága, pezsgése. Szerettem a kihívásokat, akár a Sláger Rádiótól, akár a Klubrádiótól érkezett. Az egyházi sajtó belterességét lépéshátrányának tartom, ahol időnként elfogy a levegő. Gyülekezetemnek két és fél évig hetilapot készítettem. A Nagyszántói Újság tudomásom szerint az első lap a 800 éves falucska történetében.

A gyülekezetében Nagyszántón nagy hangsúlyt kap a gyermekmunka. Emellett mit tart még fontos missziói területnek?

Az őszinte beszélgetésekben hiszek. A gyermekeknek erre nem minden esetben van lehetőségük, sem otthon, sem a kortársaikkal. Otthon azért nem, mert „rohanás” van, a haverokkal meg azért, mert ciki komoly dolgokról beszélni. Ezért a filmnézős, kivetítés, zenélős és mindenféle kütyüs szolgálat helyett mi „csak” beszélgetünk. Meg kirándulunk, ahol megint csak beszélgetünk. A magunk és az Úr dolgairól. Háttha folytatják otthon és később a saját gyermekeikkel. Fontos a folyamatos családlátogatás, az idősök közötti szolgálat, a meghallgatás és a biztató szó.

A lelkészi szolgálatban ön szerint hogyan kerülhető el a megfáradás, kiégés?

Papíron könnyen. Nagyon jó hatással tud lenni, ha a lelkészi szolgálat mókuskere mellett van egy kifutópálya, ami szellemi, lelki, testi kikapcsolódást nyújt. Én vagy írok vagy fát ültetek. Meg is kaptuk idén az ökögyülekezeti címet (nevet). Talán furcsa, de a vasárnap délutáni idősök otthonában végzett szolgálat is felüdít. Az ilyen helyeken az ember megtanulja értékelni az életet és hálát adni érte. De persze, ma már az élet minden területét, így a pihenést is meg kell tervezni. Enélkül nem megy.

Melyik igeverssel foglalná össze a hivatását és hitvallását?

Minden évben megtalál egy vagy több íge, amiket aztán bejegyzek a határidőnaplómba. Idén ez a biztatás kísért: „Mert nálad van az élet forrása, a te világgosságod által látunk világgosságot. (Zsolt 36,10)

(Reformátusok Lapja)

Ahol teret kap az egyház üzenete

Fontos számomra a keresztény életszemlélet népszerűsítése, mondja Rais W. István újságíró, a nagyváradi Bihari Napló napilap főszerkesztője, aki szerint a világi sajtóban történő hangsúlyos vallási, hitéleti jelenlét utat mutat az élet dolgaiban.

Nagyon sok egyházi témájú beszámoló, tudósítás jelenik meg a Bihari Naplóban.

E tekintetben is úttörő volt a Bihari Napló. Persze annak idején nagyon sok vélemény volt pró és kontra arról, hogy szükséges-e egy megyei magyar napilapnak ilyen rendszeresen és ilyen terjedelemben foglalkozni az egyházi eseményekkel. Annak idején külön hitvilág rovatunk is volt, ma inkább beépítjük a napi hírek, tudósítások közé a vallási témájú anyagokat. Mostanában egyre több magyarországi és erdélyi magyar újságban is egyre nagyobb teret kapnak az egyházi anyagok. Nem véletlenül, hiszen azonosságtudatunk, identitásunk, történelmünk, kultúránk szervesen kapcsolódik vallásunk megéléséhez. A mai szekularizált, egyre inkább globalizálódó, gyökértelen világban még inkább fontosnak tartom a hangsúlyos vallási, hitéleti jelenlétet a lapban, amely ha kell kapaszkodót nyújt, ha kell eligazít, utat mutat az élet dolgaiban. Mindig is fontos volt számomra a keresztény életszemlélet népszerűsítése.

Hogyan sikerült felépíteni ezt a bizalmi viszonyt a gyülekezetekkel, lelkészekkel, egyházakkal?

A Bihari Napló és a gyülekezetek, egyházak közötti bizalmi viszony kialakulásán bizony dolgozni kellett, nem is keveset, viszont nagy szerencsénk is volt olyan lelkes és támogató lelkészekkel, akik megértették, hogy ez az egyházak számára is fontos lehetőség, egy olyan civil csatorna, ahol felmutathatják értékeiket, közzétehetik gondolataikat. Nagyváradon és vidéken is kiépítettük kapcsolatainkat a gyülekezetekkel, s erre fogékony közeget is találtunk. Nagyon sok jó tollú, újságírói vénával bősséggel megáldott lelkipásztor között lapunkban az idők folyamán. Kiemelném a te írásaidat, valamint nt. Veres-Kovács Attila cikkeit, aki minden alkalommal nyomdakész állapotban adta le anyagait. Mondtam is neki, hogy alkalomadtán nagy szeretettel várjuk a szerkesztőség munkatársai között; írásai, gondolatai ma is nagyon hiányoznak. Nagy tisztelettel gondolok exc. Tempfli József megýés-

püspökre, aki nemcsak teljes mellszélességgel támogatta a Bihari Naplót, hanem mindig a szíven viselte a magyar napilap sorsát. Ugyanez a nyitott hozzáállás volt jellemző ft. Csúry István püspök részéről, valamint a többi felekezetre is számíthattunk.

A szokványos helyszínekhez képest miben más egy világi napilap újságírójának egy egyházi eseményről, például egy istentiszteletről tudósítani?

Annak, aki nincs tisztában az istentiszteleteken használ kifejezésekkel, a szertartás menetével és lényegével, az egyházi személyiségek pontos tisztségével, annak meggyűlik a baja egy egyházi tudósítással, s persze nem árt egy kis bibliaismeret is. Talán így elkerülhetőek azok az óriási gödrök, amelyekbe bezuhanhatunk, például, istentisztelet helyett szentmisét írjunk, püspök helyett káplánt stb. Természetesen egy közérthető, a valóban a hívekhez szóló, feszes, érdekes, tartalmas prédikáció megkönnyíti a tudósító dolgát, ugyanis egy érthetetlen, zagyva, rutinból elmondott szószéki beszéd nem tesz jót senkinek.

Mire érdemes figyeljenek a világi sajtónak szánt cikkek, beszámolók írása során a gyülekezetek tudósítói?

Nagyon fontos lenne a kacífántos, idegen szavakkal teletűzdelt nyelvezet kerülése, és az egyszerűsége, közérthetősége, egyértelműsége való törekvés. El kell dönteniük, hogy kinek is írják a cikket, a feljebbvalójuk lelki örömeire, saját maguk fényezésére, esetleg kényszerűséből? Akit el akarunk érni, akit meg akarunk szólítani az mindig az Olvasó, aki azt szereti, ha értelmezni tudja, hogy mit olvas, és miért is született az a bizonyos cikk.

Tényleg taposómalom a napilap-szerkesztés?

Nem szeretnék elveszni a szervezési, technikai részletekben, de egy napilapot folyton „táplálni” kell friss hírekkel, érdekességekkel, exkluzív anyagokkal. Ez minden nap újabb kihívást jelent, ezért is nem egyszerű napilapot írni és szerkeszteni. Azonban a Bihari Naplónak van egy

lelkes, jó csapata. A kollégák szívügyüknek érzik hivatásukat, és tudatában vannak annak, hogy amit leírnak, annak milyen súlya van, hiszen mintegy 30.000 olvasóhoz jut el az írott szó. Ez pedig óriási felelősség! A lap, a megjelenésig több alkalommal is átalakul, frissülnek a hírek, új események következnek be. Szóval az újságíró mellett az élet is szerkeszti az újságot.

Többször megjósolták már a nyomtatott sajtó végét. A rendszerváltás utáni nagy példányszámok a múlt emlékezetébe süllyedtek. Meddig van még jövője a papír alapú újságnak?

Az utóbbi évtizedben is több alkalommal is kongatták a vészharangot a nyomtatott sajtó felett, akárcsak a könyvet, a színházat is temették már. Mégis ezidáig fennmaradtak. Az átmenet és a megújulás időszakát éljük. Az olvasói szokások átalakulása, a különféle szociális hálók megjelenése, a fiatalok digitális világban való létezése mind-mind olyan tényező, amellyel számolni kell. Szerencsére egyre többen rájönnek, hogy az álújságírók álhírei, a közösségi média ellenőrizetlen zagyvalékai nem valós, megbízható alternatívák. Amerikában és külföldön is még mindig olvasottak a helyi lapok, persze a példányszámok, már nem a boldog békeidőket idézik. A világ alaposan megváltozott és ez a folyamat egyre gyorsulni fog. Nem tudom megjósolni, hogy mi várható, és nem is akarok vészmadár lenni a nyomtatott, papírilla-tú sajtó jövőjét illetően, de az egészen biztos, hogy újságírás lesz, csak még nem lehet tudni, hogy az konkrétan milyen formát ölt majd.

Egy egyházi háttérű embernek mindig érdekes egy világi újságíró keresztény mondanivalójú véleménycikket olvasni. Például a tiédet is. A nagyobb ünnepek előtt összegyűl a lelkedben a valós értékekről szóló mondanivaló?

Mi elsősorban egy olyan újság vagyunk, amely a tényekre, hírekre, eseményekre, történésekre összpontosít. Mi nem akarjuk nevelni, oktatni az Olvasót, nem szeretnék rátukmálni a vélemé-

nyünket. Mi nem vagyunk a kizárólagos igazság birtokában, mint azt egyesek hiszik manapság magukról. Mi a lehető legtöbb információt, háttérrel biztosítjuk az Olvasóknak, akik majd kialakítják elképzelésüket, véleményüket. De persze több

alkalom is van, amikor az újságírónak meg kell szólalnia, s le kell írnia szubjektív véleményét. Ugye a hír szent, a vélemény szabad. Mindenesetre a nagyobb ünnepek jó alkalmat, lehetőséget teremtenek arra, hogy az ember egy kicsit las-

sítson, szusszanjon, körülnézzen, s megvizsgálja, hogy merre tartunk, tudjuk-e mit akarunk, s van-e bennünk elég kitarítás, alázat és szeretet, hogy mindezt elérjük. Mert az idő nem nekünk dolgozik.

Fábián Tibor

Izrael – Ország? Nemzet? Gyülekezet?

Miért fontos a Golan magaslat és a Gázai övezet összehasonlítása

Amíg az izraeli fennhatóság alatt levő terület gazdaságilag virágzik, addig az arab kézen levő területek nyomorba süllyednek.

Az izraeli borok meghódítják a világot. A legjobbak némelyike a Golan fennsíkáról származik. Az iszlám térhódítása előtt zsidók éltek többségben Gáza-i övezetben. Ott is készült bor, amelyet a Bizánci Birodalom legjobbjai között tartottak számon. De hol tart ma a Gáza-i övezet? Ez a hely ma a nyomorúság, a nagy munkanélküliség, s a terroristák búvóhelyévé lett, amíg a Golan fennsík gazdasági növekedés helyévé változott.

Az arab világban folyamatosan terjesztik azt a valótlanítást, hogy a korábbi szír államelnök, Hafez al-Assad, a Jom Kippur-i háborút követően, melyben rövid időre visszafoglalta a területet, titokban átadta azt Izraelnek. Ellenszolgáltatásként sok pénzt kapott, vagy politikai rendszerének támogatását Izraeltől, hogy hatalmon maradhasson. Ennek az állítólagos politikai üzletkötésnek mond ellent az Al Jazeera egy dokumentumfilmje. Az elmúlt évtizedekben egy sor tudósítás jelent meg az 1967-es, 1973-as háború ide-

jén aktív szolgálatot teljesítő tisztektől, akik Assad döntéseinek ismerői voltak. Egy ilyen egyezség egyáltalán nem meglepő Közel-keleten. A hatalmon levő Assad család az alavita kisebbséghez tartozik Szíriában. A külső fenyegetés semlegesítése jól jött az ország szunnita többsége feletti ellenőrzés megtartásában.

Az ókorban Básán földjeként (5.Mózes 3,4 és Józsué 20,8) ismert Golan egy kicsi, de stratégiaileg fontos terület. Edmond Rothschild báró felismerte fontosságát és nagy földterületet vásárolt itt a jövőbeli zsidó telepések számára 1894-ben. Más jómódú zsidó családok az USA-ból, Oroszországból, Kanadából és Európából szintén területeket vásároltak a Golan fennsíkon. Az ilyen földeladások nem voltak megengedettek az oszmán hatalmasságok számára, de ahogy az ma is van, a pénzé volt az utolsó szó. Az Oszmán Birodalom első világháború utáni összeomlását követően Szíria és a Golan francia mandátum terület lett. Az 1948-as arab-izraeli háború után Szíria erődöket épített a Golan nyugati területén, megfigyelve a Genezáreti tó vidékét, de

szinte semmit nem tett a régió fejlődéséért. A hatnapos háborúban Izrael legyőzte Egyiptomot, Jordániát és Szíriát, s ezzel nagyot változott a helyzet. Izrael kiszorította az ellenséget a Golan fennsíkáról. A szíriaiak megfutamodtak, s terület katonai irányítás alá került, de nem vált hatalmas katonai támaszponttá, mint a szíriaiak fennhatósága idején. A háborút követően, a több mint 30 település, a Golan fennsík történetét gazdasági sikertörténetévé változtatta. Az 1981-es annexiót és a polgári közigazgatás bevezetését követően a régió fejlődése felgyorsult. Később egyes izraeli körökben voltak olyan elképzelések, hogy egy békeszerződés érdekében adják vissza ezt a területet Szíriának, de ezek az elképzelések nem valósultak meg. Valószínűleg az Assad rezsim nem is akarja visszakapni ezt a régiót. Nem csak azért, mert az izraeliek által ellenőrzött határ a legnyugodtabb határszakasz, hanem az ott élő arabok és drúzok egyöntetűen az zsidó államban kívánnak élni.

*Rami Dabbas, Israel Heute
ford. Csoma L.*

A Kárpát-medence Reformátussága

Megpróbáltatás, mely felemel és megerősít

Amikor nemzetünk elleni kisémmizés, lejáratás és módszeres megfélemlítő hadjárat folyik, akkor mi e gonoszságra azzal válaszolunk, hogy emlékezünk és építkezünk. Ahogy az építő megőrzi a szilárd és tartós köveket, úgy őrizzük emlékeinket és népünk történelmi emlékezetét. Jogtiprások, nyelvtörvények, zászlótörvények, himnusz törvények fogalmazódnak, ahogyan az elmúlt száz évben folyamatosan, mert akit nem illet

a csalással elorzott holmi, annak égeti a markát, tarisznyáját és emlékezetét. Sem a magyargyalázások, sem az jogtipró eljárások, sem a rágalmozó propaganda nem változtathatja meg a tényeket! Legfeljebb a részlehalló sajtót vagy történetírást. Ez történt 1945 után, ez történt 100 éve Trianonban, és 170 éve Aradon is a magyar önbecsülés gerincét akarták összeroppantani a hatalom bitorlói és a felbérelt hóhérok. Az, hogy most itt lehe-

tünk, hogy mindezt szabadon elmondhatjuk, azt jelzi, hogy „*megfogyva bár, de törve nem: él nemzet e hazán.*” Minden gonosz szándék megtört azon, amit úgy nevezhetnénk: a magyar nemzet títka.

Bár a Szent Korona Országának önállóságát és függetlenségét 500 éve felszámolta a török hódítás és a Habsburgok kapzsi fennhatósága, amelyek csak kifosztandó gyarmataként ragaszkodtak

hozzá. Ám népünk bölcsei mindig tudták, hogy ez igazságtalan, ezért mindig akadtak elszánt és bátor előljárók, akik helyre akarták tolni a kisiklatott történelmet. Ezt az áhított szabadságot kereste bő 300 éve Rákóczi Ferenc is. Isten segítségét kérte, ezt tűzve zászlajára is: Cum De pro Patria et libertate. Az Istennel a Hazáért és szabadságért! Hiába ne-

vezték magukat kereszténynek a bécsi trónbitorlók, mert ezt a jelzót nem viselheti az, aki más országokat leigáz, és népeket tart rabságban. És aki megtagadja népét, nemzetét, családját, főleg a szorongatásban, az Jézust is elveti.

Ezt tudatosították 1848-48 hősei és mártírjai is, bár nem akartak azokká válni. Tették a dolgukat, emberi kötelességüket hűséggel e néphez. Köztük azok is, akik nem is itt születtek, magyarul sem tudtak, de szívükbe zárták e nép imába foglalt tiszta szabadságvágyát. Nem lehetett kitérni előle. Mert azt is látták, hogy Magyarországon nem egy alkalmi elégedetlenségből fakadó lázadás zajlik, mint Európa többi országában, hanem egy több évtizedes reformkori érlelődés betetőzése, egy felkészült réteg által vezetett vértelen forradalmi változás. Nem került volna erre sor, ha Mária Terézia magyarokat átnevelő programja sikeresen megvalósul, és a magyar nemesség, a vezető réteg teljesen behódol és beolvad, és császárhű lojális németként adják át a terepet, Magyarországot a hatalom elképzeléseinek. Éppen ezek a lélekromboló tervek ébresztették fel a magyar önismertet és önbecsülés igényét mindazokban, akiknek a pénznél, rangnál és hatalomnál előbbrevaló volt a becsület és tiszta lelkiismeret.

És éppen Zemplén volt az egyik gócpontja ennek a rebelliónak. Akkor is, amikor Bécs megorrolt, hogy magyarul küldték fel a megyegyűlés határozatait, azt válaszolták: ha a felséges császár meg akarja tudni, hogy mi történik Zemplén-

ben, akkor jöjjön el személyesen vagy tanuljon meg magyarul. De *rebellió* volt Bessenyeinek az a röpirata is, amelyben a magyar nyelv megőrzésére, fejlesztésére, fel nem adására biztat, mert „minden nemzet a maga nyelvén lesz tudós, másén sohasem”. *(Mily furcsa, hogy ilyen kijelentések még ma is felháborodást keltenek a hatalom szemében az igazságtalanul elra-*

bolt és megszáll magyar területeken. Lelkük rajta, de akkor legalább ne neveznék magukat demokratáknak!)

És itt volt, innen indult Kazinczy, Fáy András, Andrassy Gyula, Lónyai Gábor és persze Kossuth Lajos is.

Bár Magyarország, főleg a török megszállás miatt, még nem érhetett utol gazdaságilag a fejlettebb nyugati részeket, de gondolatiságban, a szabadság és függetlenség terén előbbre járt. Volt, aki fontolva akart haladni, apró lépésekben, mint Fáy, Széchenyi és Deák, mások viszont radikálisabb követeléseket fogalmaztak meg. Nem egymás ellenében, mert ma már látjuk, hogy egymást segí-

tették. A reformkövetelések fokozatos teljesezése közben felnőtt egy új nemzedék is, melynek már új jövőképet kínálnak. Létrejön a Magyar Tudományos Akadémia, hivatalos lesz a magyar nyelv, megalapozódik a magyar pénzrendszer (amely nagyobb bűn volt, mint a Habsburgok trónfosztása), önálló takarékpénztár, fejlődik a közlekedés, a vasúthálózat és a hajózás, előtérbe kerül a

közteherviselés és a jobbágyfelszabadítás gondolata, s közben lesz Nemzeti Színház, Kisfaludi Társaság, Védegyelet, magyar újságok és könyvkiadás, megszületik a Himnusz, a Szózat, és ebben a légkörben nő fel Arany, Petőfi, Jókai és Madách is. Széchenyi jól gondolta, Fáy jól szervezte és tudta, hogy a feladathoz fel kell nőni, s az elképzelések elfogadásához elő kell készíteni a terepet. Nem elég csak megfordítani a kocsi rúdját jó irányba, de jó lovakat is kell eléje fognunk, és jó árut kell rá felpakolnunk! Vagyis a gazdasági átalakítás mellett, vagy még előtte, a nemzet lelkét kell meggyógyítani, felkészíteni, önbecsülését helyreállítani, megedzeni, mert az értékeket nem elég megszerezni, de csak tiszta erkölcsiséggel lehet megtartani. Csodálatos korszak volt ez a magyar nemzet életében.

Ahogy Vörösmarty írta:

„...tiszta volt az ég.

Zöld ág virított a föld ormain.

Munkában élt az ember mint a hangya:

*Küzdött a kéz, a szellem működött,
Lángolt a gondos ész, a szív remélt,
S a béke izzadt homlokát törölvén
Meghozni készült a legszebb jutalmat,
Az emberüdvöt, melyért fáradozt.
Ünnepre fordult a természet, ami
Szép és jeles volt benne, megjelent.*

*Öröm - s reménytől reszketett a lég,
Megszülni vágyván a szent szózatot,
Mely által a világot mint egy új, egy
Dicsőbb teremtés hangján üdvözölje.”*

Jött 1848, és az európai forrongó légkör Magyarországot is magával sodorta. Nem lehetett kitérni előle. De míg tőlünk

nyugatabbra az elégedetlenség miatti lázadásokban a köznép és a csöcselék a nemesség életére tört, addig Magyarországon egy felkészült, művelt fiatal nemesi réteg készült a változtatásokra és ön maga előjogainak feladására is: választójoggal, jobbágyfelszabadítással, közteherviseléssel, de elsősorban a Bécstől való függetlenséggel, az önálló MAGYARORSZÁG megteremtésével.

Az európai lázadásokat gyorsan leverték, de a vértelen magyar forradalom 1848 március 15-dike után választásokat, országgyűlést, törvényeket, felelős magyar kormányt, magyar pénzürendszert eredményezett. Bécs ezért minden erejét bevetette, s a Szent Szövetség egyezsége alapján az orosz cár kétszáz ezres hadseregét is megkapta a magyar függetlenség eltírására (amikor a magyar honvédség még a százezret sem érte el). Ekkor kezdődött a fegyveres szabadságharc. A túlerő ellenére így is 1849 augusztusáig elhúzódott. Európai népei csodálattal figyelték e kis nép kitartását és helytállását...

...majd Világosnál a honvédek letették a fegyvert, bár Komárom még októberig ellenállt. Haynau megtorlást, megfélemlítést, vérbosszút akart, amihez megkapta a császár hozzájárulását. S amit korábban nem tettek meg Napóleonnal, a szabadkőműves császárral sem, aki csak saját katonáiból fél milliót hagyott elveszni az idegen országok elleni hódító háborúban, és ezért csupán száműzték Elbára majd Szent Ilona szigetére, de a hazájukat idegen agresszió ellen védelmező magyar tábornokokra és vezetőkre kötél várt... az országra pedig agyomosás és elsötétítés.

Jellegzetes európai kettős mérce! Ugye ismerős!

Nem csak az aradi 13, hanem Pesten az első felelős magyar miniszterelnök Batthyány Lajos is hóhér kezén végezte. És még sok ezer név szerepelt a listán, hogy megretentsék a szabadság híveit, megtörjék a szabadságvágyat, megalázzák a nemzet méltóságát. Halálba küldték Kazinczy fiát is. És ez a sors várt október 10-én Jeszenák Jánosra is, akinek 100 év múlva a dédunokáját, a felvidéki mártír Esterházy Jánost először szovjet lágerbe hurcoltattak, majd a népiertással bátran megvédolható Benes óhaja szerint a felvidéki őshonos magyar nemzet rész megfélemlítésére távollétében hamis vádak alapján halálra ítélték, és hazahozattak a szovjet pokolból, hogy még hatásosabb legyen ez a lelki terror és elnyomás, és felgyorsuljon a behódolás és beolvasztás a nagy bolsevik szláv tengerbe. Csak nemzetközi közbenjárásra változtatták életfogytiglanra, de megtörtetett teste a börtönben erejét veszítette.

Máig nem rehabilitálták... de boldogga avatási eljárása az egyházi és lengyel valamint magyar állami közreműködéssel megkezdődött. A szlovák törvényhozás viszont továbbra is védelmezi a magyarelles megtorló bűncselekmé-

nyeket, amelyek között tömeggyilkosságok is szerepelnek. Így köszön vissza Haynau rémuralma a XX. és már a XXI. században is.

Micsoda kegyetlen párhuzamok! S e kettős mérce máig tovább él!

Lelkük rajta!

Ha nekünk nincs szégyellnivalónk, akkor mi bátran léphetünk a történelem és Isten ítélőszéke elé, ahogyan a szabadságharc mártírjai 170 éve. Damjanich is azt mondta gyóntatópapijának, hogy „ne sírjon tisztelendő úr, hiszen Jézust is az igazságért végezték ki.”

E nap üzenete egyértelmű:

A tábornokok utolsó tettei, levelei, mondatai a megszálló hódítók fölé emelik őket, nem törtek meg, emelt fővel néztek szembe a zsarnokság kiszolgálóival. Erkölcsi nagyságuk által ez a történelmi megpróbáltatás, ami nemzetünket érte, nem tiport el, hanem felemelt és megerősített. Útmutatást, példát és példaképeket adott:

Mert az a nép, amelyért fiai képesek életüket áldozni, az nem vész el, az megmarad! Ez legyen az utánunk jövők lelki vezérfonala is!

„Isten, áldd meg a magyart!”

Mihályi Molnár László

Fordulat a Zilahi Református Wesselényi Kollégium visszaszolgáltatási perében

A román legfelsőbb bíróság határozata alapján első fokon kezdődik újra a Zilahi Református Wesselényi Kollégium visszaszolgáltatási pere – közölte kedden a Királyhágómelléki Református Egyházkerület (KREK).

A Csúry István püspök és Bara Lajos főgondnok által jegyzett közlemény felidézte: a KREK 2003-ban igényelte vissza a patinás zilahi iskolaépületet, melyet a kommunista román állam a református egyháztól vett el 1948-ban. A bukaresti restitúciós bizottság azonban „vélt vagy valós hiányosságokra hivatkozva” elutasította az iskolaépület visszaszolgáltatását. Az elutasító határozatot az egyházkerület megtámadta a Kolozsvári Táblabíróságon, de első fokon elveszítette a pert. Fellebbezését a legfelsőbb bíróság tárgyalta.

A KREK közölte: „hosszú pereskedés után, méltatlan támadások keresztüzében” a Legfelsőbb Ítélo és Semmitőszék az elmúlt héten elfogadta az egyház fellebbezését, és az igényt „mintegy elismerve” hatályon kívül helyezte az első fokú ítéletet, és az ügyet visszaküldte újratárgyalásra. „A 2019. október 18-án hozott döntés visszaadhatja bizalmunkat Románia gyengélkedő igazságszolgáltatásának felépülésében. Örömmel záránk peres ügyünket hazai testület előtt, semhogy európai törvényszékek előtt folytassuk küzdelmünket” – áll az egyházkerület közleményében.

A KREK rágalomnak nevezte és visszautasította azokat az állításokat, hogy veszni hagyja a történelmi tanintézményt, és inkább új iskolát épít Zilahon. „Amikor visszakapjuk jogos tulajdonunkat – az ősi Zilahi Református Wesselényi Kollégiumot

– a lelakott állapotú épületet hatalmas áldozattal rendbe tesszük, és a lehető legrövidebb időn belül ismét a református szellemű nevelés szolgálatába állítjuk” – áll a közleményben.

Bara Lajos egyházkerületi főgondnok, aki egyben a Zilahi Református Wesselényi Kollégium igazgatói tisztségét is betölti, az MTI-nek elmondta: a közleményben arra utaltak, hogy az egyházkerület a közelmúltban több mint félhektáros területet vásárolt Zilah központi részén, amelyre pályázati forrásokból szeretne iskolát építeni. Az új iskola alapkövetelmét november 8-ra tűzték ki. Hozzátette: a mostani ítélet nem változtat az iskolaépítési terveken, mert a régi kollégium ügyében újabb, elnyúló pereskedésre számítanak, és ha sikerül visszaszerezni a régi iskolát, akkor is a törvény értelmében el kell fogadniuk, hogy még tíz évig a Sylvania Főgimnázium működik az épület-

ben. A Szilágy megye legrangosabb iskolájának tartott főgimnázium felső tagozatán magyar tannyelvű osztályok is működnek. Bara Lajos azt is megemlíttette, hogy a Zilahi Református Wesselényi Kollégium az elmúlt években egy olyan épületben működött, mely jelenleg teljes felújítás alatt áll, így az intézményt a felújítás idejére háromfelé kellett szétköltöztetni.

Amint azt Bara Lajos felidézte, az erdélyi református kollégiumok közül a zilahi az egyedüli, melynek mindeddig nem

szolgáltatták vissza az épületeit. Hozzátette: a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégiumot a restitúció után visszaállamosították ugyan, de annyival mégis kedvezőbb a helyzete, hogy magyar iskola működik az épületben. A Zilahi Református Wesselényi Kollégiumnak szimbolikus értéket ad, hogy 1892 és 1896 között ebben az intézményben tanult és érettségizett Ady Endre. A visszaigényelt patinás iskolaépület már Ady tanulmányai után, 1904 és 1906 között épült.

forrás: MTI/www.reformatus.hu

KERESSÜK MEG A BIBLIÁBAN!

1. „Az Úr a haragra, nagy irgalmasságú, hamisságot és vétket, de a bűnöst nem hagyja büntetlenül.....az atyák álnokságait a fiakban harmad és negyed iziglen.“ (4Mózes 14:..)
2. „..... most is ímé az égben van az én , és az én tanuim a magasságban!“ (Jób 16:..)
3. „Tiszta szívet bennem, oh Isten, és az lelket újítsd meg bennem.“ (Zsoltárok 51:..)
4. „A ház és atyától való örökség; az van pedig az értelmes feleség.“ (Példabeszédek 19:..)
5. „Mit használ a kép, hogy a faragója kifaragta azt? vagy az kép és amely hazugságot tanít, hogy a képnek bízis abban, csinálván néma bálványokat?“ (Habakuk 2:..)
6. „Minden, amit ád az Atya, én hozzám jó; és azt, aki jó, semmiképpen ki nem vetem.“ (János ev. 6:..)
7. „..... sokan egy test vagyunk a Krisztusban, pedig egymásnak tagjai vagyunk.“ (Rómabeliekhez 12:..)
8. „Mert szinte , ha ti erősek vagytok az Úrban.“ (1Thesszalonia 3:..)
9. „De te maradj meg azokban, amiket és amik reád bízattak, kitől tanultad,“ (2Timótheus 3:..)
10. „Mert nem kézzel csinált , az igazinak csak másolatába ment be Krisztus, hanem magába a , hogy most Isten színe előtt megjelenjék érettünk.“ (Zsidókhöz 9:..)

A Károli Gáspár fordítású Szent Biblia alapján összeállította: **Györky Szilvia**, Alsómhályi. Megfejtéseiket **2019. december 20-ig** lehet beküldeni Szerkesztőségünk címére: postai úton - **Református Újság Szerkesztősége, Hlavná 216., 076 74 Drahnov**, vagy e-mailben a **refujsg.csoma@gmail.com** címre.

Felhívjuk a megfejtést beküldők kedves figyelmét, hogy a megfejtés és nevük beküldésével egyúttal hozzájárulnak az adataik (név és lakhely) megjelentetéséhez a Református Újságban!

MEGFEJTŐK: Pozsonyi e.m.: Mackó Zsuzsanna - **Dolná Streda;** Halgas Ildikó - **Kulcsod;** Családi Irén, Beke Sarolta - **Nagymegyer;** özv. Demény Lajosné, Szalay Ferencné - **Fél;** özv. Sándor Józsefné, özv. Szloboda Elemérné - **Réte; Komáromi e.m.:** özv. Varga Béláné, Botka Alexandra - **Bátorkeszi;** Farkas Irma, Izsák Gyula - **Negyed;** Kacz Janka, Ribarics Márta - **Komárom;** Kacz Mária - **Marcelháza;** Tóth Irma - **Kamocsa;** Fülöp Gulyás Erzsébet - **Párkány;** **Barsi e.m.:** Császár Viola - **Töhöl;** Tildi Rozália, Szénászkai Sarolta - **Újlót;** Németh Sándorné - **Nyírágós;** Kakas Sádor - **Nagysalló;** özv. Földi Jenőné - **Érsekkéty;** Palásti Aranka - **Léva;** Klincsek Ferencné - **Kőhidgyarmat;** Baka Andrásné - **Farnad;** Pásztor Zsófia - **Zselíz;** **Gömöri e.m.:** Tóth Katalin - **Nagybalog;** Ing. Kolozsi Alica - **Rimaszécs;** Jakab Edit - **Jéne;** Mgr. Schiller Mária - **Tornalja;** **Abaúj-Tornai e.m.:** özv. Gálffy Gusztávné, özv. Pataky Bertalanné - **Migléc;** Szabó Gyuláné - **Lucska;** Ing. Damko Valéria - **Reste;** Csáji István - **Nagyida;** Komjáty Istvánné, Nagy Sándor - **Felsőlánc;** Révész Katalin - **Kassa;** Juhász András - **Csécs;** Szaniszló Judit - **Szeszta;** özv. Kovács Zoltánné - **Rozsnyó;** **Zempléni e.m.:** Csernyánszky Erzsébet - **Imreg;** Kiss Magdaléna - **Bodrogszerdahely;** MÁTÉ Ágnes, Máté Etela - **Kiskövesd;** Bók Zoltánné - **Királyhelme;** Krajnyik Jánosné - **Szürnyeg;** Filep Tímea - **Kisgöres;** Czető Pál - **Bély;** Pál Éva - **Nagyvárkony;** özv. Oláh Istvánné - **Hardicsa;** Jártas Lászlóné - **Újhely;** Árvay János - **Zétény;** Gönczy Júlia - **Bacska;** **Ungi e.m.:** özv. Molnár Sándorné - **Kisráska;** Dupály Csilla, Stépán Jánosné - **Abara;** özv. Ladányi Lászlóné - **Deregyó;** özv. Géczy Csabáné - **Nagykapos;**

JUTALMAZOTTAK: Mackó Zsuzsanna - Dolná Streda; Kacz Janka - Komárom; Baka Andrásné - Farnad; Jakab Edit - Jéne; özv. Kovács Zoltánné - Rozsnyó; Krajnyik Jánosné - Szürnyeg; özv. Géczy Csabáné - Nagykapos

BIBLIAOLVASÓ

v e g e r f o n a l
December

1. V. Hós 7	1Tim 3
2. H. Hós 8	1Tim 4
3. K. Hós 9	1Tim 5
4. Sz. Hós 10	1Tim 6,1-10
5. Cs. Hós 11	1Tim 6,11-21
6. P. Hós 12	2Tim 1,1-7
7. Sz. Hós 13	2Tim 1,8-14
8. V. Hós 14	2Tim 1,15-18
9. H. Ézs 1,1-9	2Tim 2,1-13
10. K. Ézs 1,10-17	2Tim 2,14-18
11. Sz. Ézs 1,18-31	2Tim 2,19-26
12. Cs. Ézs 2,1-5	2Tim 3,1-9
13. P. Ézs 2,6-22	2Tim 3,10-17
14. Sz. Ézs 3,1-15	2Tim 4,1-5
15. V. Ézs 3,16-4,1	2Tim 4,6-8
16. H. Ézs 4,2-6	2Tim 4,9-22
17. K. Ézs 5,1-7	Jel 1,1-8
18. Sz. Ézs 5,8-30	Jel 1,9-20
19. Cs. Ézs 6	Jel 2,1-7
20. P. Ézs 7,1-9	Jel 2,8-11
21. Sz. Ézs 7,10-25	Jel 2,12-17
22. V. Ézs 8,1-15	Jel 2,18-29
23. H. Ézs 8,16-22	Jel 3,1-6
24. K. Ézs 8,23-9,4	Jel 3,7-13
25. Sz. Ézs 9,5-20	Jel 3,14-22
26. Cs. Ézs 10,1-19	Jel 4
27. P. Ézs 10,20-34	Jel 5,1-10
28. Sz. Ézs 11,1-10	Jel 5,11-14
29. V. Ézs 11,11-16	Jel 6,1-8
30. H. Ézs 12	Jel 6,9-17
31. K. Ézs 13	Jel 7,1-8

Az önzetlen segítségnyújtás

Lukács 14: 12-14

Kedves Olvasóink! Ma nem egy történettel fogunk foglalkozni, hanem Jézus egy tanítását boncolgatjuk kicsit. Jézus egy farizeus, ráadásul egy fő farizeus házában volt. Meghívták ebédelni. Ez nem csak egy egyszerű ebéd volt. Jézus ugyanis az ott töltött időt is igyekezett gyógyításra, tanításra használni. Miután meggyógyított egy beteg embert, és az asztalnál ülőknek elmondta, hogyan kell helyet választani az asztalnál, elmondta azt a tanítást, ami a mai gondolkodásunk alapja.

Ha ebédet, vagy vacsorát készítesz, ne a barátaidat hívd meg, nehogy viszonzásul ők is meghívjanak téged! Ezt mondta az asztalnál. Mire akart ezzel utalni? Mi emberek szeretjük visszaadni mindazt, amit kapunk. Ha valaki ajándékot ad nekünk, akkor a legközelebbi alkalmat arra használjuk, hogy visszaadjuk, mert nem szeretünk adósok maradni. Ugyan így, ha valakinek adunk valamit, akkor azt szeretjük visszakapni. Még a meséinkben is gyakran halljuk, hogy jó tett helyében jót várj!

Jézus most egy kicsit mást mond. Tégy jót úgy, hogy ne várj érte cserébe semmit! Ne azért tegyünk jót, hogy majd visszakapjuk! Lekötelezem a másikat, és ha eljön az ideje, majd kérek tőle valamit, és nem mondhat nemet, mert tartozik nekem. Nemes egyszerűséggel úgy is mondhatnánk, hogy mindig, minden körülmények között azt a jót kell cselekednünk, amire bennün-

ket az Isten indít. Ez pedig nem egyszerű feladat. Mert hát ti is tudjátok, hogy vannak olyan ismerőseitek, akik közelebb állnak hozzátok. Ezek a családtagjaitok, barátaitok. Nekik könnyű segíteni, hiszen ismeritek, szeretitek őket. Vannak azonban olyanok, akik nem állnak hozzánk olyan közel, vagy akár olyanok is, akikkel nem igazán vagyunk jóban. Nekik már nehezebb jó szívvel segíteni. Jézus arra próbál bennünket megtanítani, hogy ennek ellenére segítenünk kell. Mindenkinék.

A példázatban Jézus azt mondja, hogy a vendégséget a szegényeknek, sántáknak, koldusoknak kell tartani, akik nem tudják miből viszonzni a meghívást. Ha egy kicsit belegondolunk ebbe, azt láthatjuk, hogy azokat sorolja fel, akiknek leginkább szükségük van arra, hogy segítsenek nekik. Ők vannak a legnagyobb szükségben. Mindig annak kell segíteni, aki a leginkább rászorul. Akinek éppen segíteni tudunk. Lehet, hogy épp az a gyerek lesz az az osztályodból, akit legkevésbé kedvelsz.

Neki kell segítened. Nem magadért, nem is ő érte, hanem Jézusért, aki megváltott téged is.

Jézus azt mondta a példázat elején, hogy ne várjunk viszonzást a segítségért, a jó cselekedetért. Később azonban elmondja azt is, hogy azért mégis csak viszonzza minden jó tettünket, segítségünket Valaki. A mindenható Isten. Ő látja minden dolgunkat, és viszonzza minden segítségünket, minden gondoskodásunkat. Tegyük hát meg, amire Jézus kér!

Imádság: Kegyelmes Isten! Köszönjük, hogy megteremtettél, megváltottál és megtartasz bennünket. Kérünk tégy bennünket képesekké arra, hogy úgy éljük életünket, ahogyan azt Te szeretnéd. Adj önzetlen segítőkézséget, hogy minden tettünk a Te dicsőségedet szolgálja. Ámen.

Aranymondás: „Menj el, te is hasonlóképpen cselekedj!” Lukács 10:37

Kraus Viktor

Kik voltak a farizeusok?

Ma, ha valakit farizeusként jellemeznek, azt általában úgy értelmezik, hogy az illető képmutató, álszenteskedő.

A Bibliában, főleg az Új Szövetségben vetődik rájuk nagyobb figyelem, Jézus Krisztussal történt állandó összetűzéseik miatt. A farizeusok egy olyan zsinagógai vezetőkből és középosztálybeli kereskedőkből álló kegyes csoport volt, akik vallották, hogy nemcsak a mózesi törvényeket kell megtartani, hanem az időközben szokásokból és hagyományokból kialakult szabályokat is, e kettőt (Írások és hagyományok) egyenrangúnak tartották. A másik irányzat szabadabb gondolkodású volt, és Jézus nem is nagyon került vitába velük.

Jézussal a vitáik gyakran a törvény különböző értelmezései körül alakultak ki, ám a közhiedelemmel ellentétben, nem voltak minden esetben ellenségesek vele. Jézus azt kifogásolta a viselkedésükben, hogy a tanításuk csak emberi parancs – utalva ezzel az Ézsaiás 29:13-ra, továbbá, hogy a népszerűségüket és az emberek figyelmét éberén tartásuk, túlzásokba estek, Jézussal sokszor harcoltak az Írások (mai ószövetségi iratok) értelmezésében. Jézus azonban rámutat arra, hogy bár igazságosnak tűnnek, életvitelükben saját magukkal szemben már nem annyira

szigorúak, képmutatónak és álságosnak nevezi őket. Ezek a viták nem vezettek egységes ellenséges hozzáálláshoz a farizeusok részéről, több esetben arra lehet figyelmes az Olvasó, hogy Jézus és a farizeusok kapcsolata sokkal mélyebb volt a nép jelenlétében zajlott vitáknál:

Nikodémus felkereste Jézus éjszaka, hogy vallási kérdéseket vitasson meg vele (Jn 3:1-5). A farizeusok figyelmeztetik Jézust, hogy Heródes meg akarja őt öletni (Lk 13:31). Gamáliél a nagytanácsban megvédi Jézus követőit (ApCsel 5:34-42). Pál apostol Krisztus előtti életében farizeus Saul volt (ApCsel 23:6). Josephus Flavius történetíró saját magát farizeusnak nevezi.

A farizeusok tehát nem voltak egyértelműen Jézus-ellenes emberek, viszont tény, hogy a saját érdeküket fontosabbnak tartották Jézusnál, ezért Jézus perében ellene hangolták a közhangulatot, amivel óhatatlanul hozzájárultak a halálos ítéletéhez. Viselkedésüket Jézus a Mt 23:23-ban így foglalja össze: „*faj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert tizedet adtok a mentából, a kaporból és a köményből, de elhagytátok mindazt, ami a törvényben ezeknél fontosabb: az igazságos ítéletet, az irgalmasságot és a hűséget; pedig ezeket kellene cselekedni, és azokat sem elhagyni.*”

Gy. Sz.

Református Újság

Gyülekezeti tájékoztató

Kiadja a Lónyay Gábor Polgári Társulás

Cím: Deregnő 216, 076 74 Deregnő

ÍCO/reg.szám: 31256732

Nyilvántartási szám: EV 5612/18

ISSN: 2585-8491

Megjelenik havonta.

Kereskedelmi forgalomba nem hozható.

Terjeszti a Deregnő-i Református

Keresztyén Gyülekezet

Szerkesztőség:

főszerkesztő: Csoma László,

szerkesztők: Csoma Annamária, Györky Szilvia,

Kraus Viktor, kárpát-medencei tudósítóink:

Fábián Tibor, Szenn Péter

Szerkesztőség címe:

076 74 Drahnov-Deregnő 216,

Tel.: 056/639 53 96, Mobil: 0908 035 094,

E-mail: ladislavcsoma@gmail.com

vagy csomalaszlo@centrum.sk

Nyomja: Marián Györky - MS PRINT